

E M P R E S A F A M I L I A R

De les Terres de l'Ebre

Modest Guinjoan / Josep Maria Llaurador

Consulting Barcelona Economia

A distància de les incomoditats urbanes provocades per la cimera europea, la gent de les Terres de l'Ebre –i molta més, de tot arreu– fa exactament una setmana que es manifestava pels carrers de la ciutat de Barcelona per demanar que s'aturessin uns plans que amenacen el riu més cabalós del país. La gent de l'Ebre estima molt el riu per raons emocionals, perquè forma part del paisatge natural, perquè han crescut i viscut amb aquest enorme fil d'aigua permanent; també se l'estimen perquè és un actiu de la terra del qual la població se sent propietària, en el sentit de bé públic, i també en fa ús des de temps immemorials. Al voltant del riu s'ha desenvolupat una munió d'empreses agràries que han bastit un teixit productiu que és fonamental per explicar l'activitat econòmica de la zona. La forma més elemental i potser més antiga d'organització econòmica, l'empresa familiar agrària, ha mantingut a l'Ebre un nivell de vitalitat altíssim en comparació amb la major part del país.

Però cal observar l'Ebre, amb centrals nuclears i empreses químiques que, de vegades, vessen, en el marc de la seva pertinença a les comarques del sud de Catalunya; més al nord, on les empreses familiars agràries ja fa anys que han entonat el cant del cigne davant l'esfondrament dels preus de l'avellana, es compta amb la concentració d'indústria petroquí-

mica més important de l'Estat. Els parcs eòlics acaben de configurar un panorama de generació de riquesa que presenta grans impactes ambientals. Els plans de més parcs eòlics i d'una central tèrmica enorme que ja no es farà han reforçat entre els habitants del Tarragonès en avall l'estranya sensació d'haver esdevingut el dipositari de projectes que ningú no vol, en el millor dels casos, i l'abocador de Catalunya, en la pitjor de les percepcions.

Les Terres de l'Ebre, amb base agrària i menys inversions industrials, també han estat allunyades dels fluxos migratoris, cosa que els ha permès conservar un tarannà molt lligat a la terra i al país, com demostra la seva parla genuïna, d'una autenticitat només comparable a la d'altres comarques perifèriques. La combinació d'aquests factors ha donat com a resultat un desenvolupament força sostingut, que ha sabut mantenir l'equilibri entre el progrés econòmic i el creixement demogràfic. Els científics diuen que els plans que hi ha sobre l'Ebre poden tenir conseqüències greus per a aquelles terres. Els polítics no acaben d'explicar de manera convincent per

què pot ser bo –si és que ho és– el transvasament. Els empresaris agraris i la població hi veuen una amenaça; per això es van queixar diumenge passat i seguiran fent-ho. El riu és massa important per a tots plegats. Ni el to festiu ni l'absència d'aldarulls de

la manifestació no poden amagar l'abast del seu descontentament. L'edat mitjana, l'extracció popular, el respecte ciutadà i les consignes dels manifestants –molts d'ells, petits empresaris– responien al perfil de gent pacífica del país que haurien preferit passar un diumenge normal. Demanaven la sensibilitat de la Catalunya Vella, de la societat urbana i dels seus polítics envers activitats agràries –tan importants com les altres empreses del país– que senten en perill.

Des de sempre l'Ebre ha donat vida a nombroses empreses familiars i a una manera de viure que també ens és pròpia. L'Ebre és un patrimoni col·lectiu dels catalans. Alguna cosa profunda deu passar al nostre sud quan la gent surt de manera tan decidida i continuada al carrer. A veure si algun dia la *cinquena província* renunciarà per voluntat pròpia a alguna cosa més que a la continuïtat de les seves empreses agràries, a força d'exigir-li unes quotes de solidaritat –camps de golf inclosos– que són clarament abusives.